

مطالعات پارلمانی تطبیقی (۶)
شرایط احراز نامزدی در انتخابات
پارلمانی برخی کشورها

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۴۶۵۵

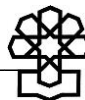
بهمن‌ماه ۱۳۹۴

معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات سیاسی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	گفتار اول - شرایط نامزدی نمایندگی
۲۱.....	گفتار دوم - جمع بندی و نتیجه گیری
۲۴.....	منابع و مأخذ

مطالعات پارلمانی تطبیقی (۶) شرایط احراز نامزدی در انتخابات پارلمانی برخی کشورها

چکیده

انتخابات یکی از متداول‌ترین ابزارها و نمودهای دموکراسی، گردش نخبگان و مشارکت سیاسی مردم در اداره کشور است. با این وجود هر نظام حقوقی در چارچوب ارزش‌های بومی، تجارب تاریخی و میزان اهمیتی که به نقش نمایندگان در سرنوشت جامعه می‌دهد، مقرراتی را برای احراز صلاحیت نامزدهای نمایندگی قوه مقننه در نظر می‌گیرد. در این راستا گروه مطالعات پارلمانی دفتر سیاسی با بررسی معیار و ضوابط دیگر کشورها در زمینه بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات پارلمانی، تلاش نموده گام‌های لازم را برای بهره‌گیری از تجارب موفق سایر پارلمان‌ها بردارد.

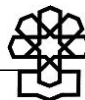
مطالعه تطبیقی شرایط احراز صلاحیت نامزدی نمایندگی تعدادی از پارلمان‌های مورد بررسی نشان می‌دهند که اکثر کشورها در زمینه سن، تابعیت و محرومیت از حقوق مدنی و ارتکاب برخی از جرائم حساس بوده و حدود و ثغوری را در نظر گرفته‌اند. سایر شرایط نیز بنا به مقتضیات سیاسی و اجتماعی هر کشوری متفاوت است. در این میان در قوانین برخی کشورها شروطی وجود دارند که با ساختار سیاسی و اجتماعی کشور ما هم‌سویی دارد که قابل استفاده است.

مقدمه

تدابیر پارلمان‌ها برای بهبود کارآیی نظام قانونگذاری به دو بخش تدابیر پیشینی و تدابیر پسینی (کنترل و نظارت) تقسیم می‌شوند. یکی از تدابیر پیشینی کشورها برای بهبود مستمر عملکرد پارلمان، اتخاذ برخی شرایط ثابت و متغیر برای ورود کاندیدها به عرصه رقابت‌های انتخاباتی است. شرایط ثابت به شرایطی اطلاق می‌شود که در تمامی کشورها لحاظ می‌شوند که از مصادیق آن می‌توان به تعیین کف و سقف سنی، سطح تحصیلات یا فقدان جرائم خاص کاندیدها اشاره کرد. شرایط متغیر نیز براساس مقتضیات و نیازهای هر کشور تعیین می‌شوند. در این یکی از مبانی سیاستگذاری عمومی در حوزه بهبود فرآیندهای انتخاباتی، مطالعه تطبیقی نظام انتخاباتی سایر کشورها و تجمیع تجارب موفق است. در گام دوم بومی‌سازی تجارب موفق مورد توجه قرار می‌گیرد. در همین رابطه در این گزارش با استفاده از شیوه «مطالعات پارلمانی تطبیقی»^۱ و با ارجاع به قانون اساسی و قانون انتخابات سایر کشورها، رویکرد آنان در قبال شرایط احراز نامزدی در انتخابات پارلمانی بررسی شده است.

گفتار اول - شرایط نامزدی نمایندگی

در گفتار اول، شرایط احراز نامزدی در انتخابات پارلمانی کشورهای بلژیک، هلند، دانمارک، سوئد، فنلاند، اسپانیا، پرتغال، برزیل، ارمنستان و ایران بررسی می‌شود.

۱-۱. بلژیک

مطابق اصل سی و ششم قانون اساسی بلژیک، قوه مقننه این کشور متشکل از پادشاه، مجلس ملی و مجلس سناست.^۱ طبق قانون اساسی رأی‌گیری در بلژیک اجباری است. نامزدهای نمایندگی دو مجلس ملی^۲ و سنای^۳ بلژیک باید دارای شرایط زیر باشند:

(الف) تابعیت بلژیک،

(ب) برخورداری از حقوق مدنی و سیاسی،

(ج) دارا بودن حداقل ۱۸ سال،

(د) اقامت در بلژیک،

(ه) اشخاص زیر از حق نامزدی نمایندگی هر دو مجلس بلژیک محرومند (ماده

(۲۲۷) قانون انتخابات بلژیک):^۴

۱. کسانی که به موجب محکومیت از این حق محروم شده‌اند و فاقد صلاحیت شناخته شده‌اند،

۲. کسانی که به دلیل محکومیت، تا ابد از حق رأی محروم شده‌اند (ماده (۶) قانون انتخابات)،

۳. افرادی که حق رأی‌شان معلق شده است،^۵

(و) افرادی که در جدول ۱ به آنها اشاره شده است، به واسطه مناصب خود از حق

نامزدی در مجلس نمایندگان و سنای بلژیک محروم‌اند:^۶

---

1. http://www.senate.be/doc/const_fr.html

۲. اصل شصت و چهارم قانون اساسی بلژیک.

۳. اصل شصت و نهم قانون اساسی بلژیک.

4. http://www.elections.fgov.be/fileadmin/user_upload/Elections/communales2012/fr/20120822-news/code-electoral-kieswetboek-20120901.pdf

۵. براساس ماده (۷) قانون انتخابات بلژیک موارد تعلیق حقوق انتخاباتی عبارتند از: الف) کسانی که منع قضایی شده‌اند و افراد تحت قوانین تمدید صغر (مواد (۴۸۹) تا (۵۱۵) قانون مدنی) (محجورین); ب) کسانی که به طور موقت به خاطر محکومیت از حق رأی محروم شده‌اند; ج) افرادی که تحت عنوان بازداشتی در اختیار دولت قرار داده شده‌اند (زندانیان).

6. Article 1 ,Loi du 6 août 1931 (http://www.dekamer.be/kvvr/pdf_sections/

جدول ۱. افرادی که از اجازه نامزدی در انتخابات پارلمانی بلژیک را ندارند

کارمندی ایالتی	عضو شورای دولت	وزرا	کشیشانی که از دولت حقوق می‌گیرند
عضو دیوان محاسبات	قاضی یا منشی دادگاه قانون اساسی	کارمندان حقوق‌بگیر دولت	
بازرس منطقه		بازرس دولت در شرکت‌های سهامی با مسئولیت محدود	وکیل رسمی سازمان‌های فدرال دولتی
متصدی وظایف در دستور قضایی	ارزیاب بخش قانونگذاری، ارزیاب دفتر هماهنگی یا دفتر شورای دولت	فرماندار ایالت، جانشین و معاون فرماندار	خزانه‌دار دولت
		عضو هیئت مدیره یک شرکت عمومی مستقل مرتبط با دولت	نظامیان در حال خدمت به‌جز افراد ذخیره جایگزین به‌عنوان سربازان شبه‌نظامی (چریک)

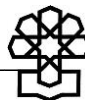
۲-۱. هلند

مطابق اصل پنجاه‌ویکم قانون اساسی هلند، پارلمان این کشور متشکل از دو مجلس سنا و مجلس ملی است. اعضای هر دو مجلس برای یک مدت چهارساله انتخاب می‌شوند. اعضای مجلس ملی توسط مردم ولی اعضای مجلس سنا توسط اعضای شوراهای ایالتی انتخاب می‌شوند. شرایط نامزدهای نمایندگی مجلس سنا و مجلس ملی، براساس اصول پنجاه‌وچهارم و پنجاه‌وششم قانون اساسی هلند، عبارتند از:^۱

الف) تابعیت هلند،

publications/ reglement/Incompatibili - b loi du 6 août 1931 NTC.pdf)

1. <https://www.government.nl/documents/regulations/2012/10/18/the-constitution-of-the-kingdom-of-the-netherlands-2008>

ب) دارا بودن ۱۸ سال،

ج) محکومین به حبس بیش از یک سال که از حق رأی محروم شده‌اند، فاقد صلاحیت نامزدی نمایندگی‌اند،^۱

د) افراد اشاره شده در جدول ۲، به واسطه شغلشان از حق نامزدی هر دو مجلس ملی و سنا محروم‌اند: (بند «۲» اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی).

جدول ۲. افراد فاقد صلاحیت برای نامزدی در انتخابات پارلمانی هلند

عضو دیوان عالی کشور، دادستان کل یا وکیل مدافع کل در دادگاه عالی	عضو دیوان محاسبات	هیئت دولت
عضویت در هر یک از مجلسین مانع از کاندیدا شدن برای مجلس دیگر می‌شود (بند نخست اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی)	بازرس یا معاون بازرس ملی	اعضای شورای دولتی

۳-۱. اسپانیا

مطابق اصل شصت و هشتم قانون اساسی اسپانیا،^۲ قوه مقننه این کشور از دو مجلس سنا و نمایندگان تشکیل شده است. براساس بند «۴» اصل شصت و هشتم و بند «۶» اصل شصت و نهم قانون اساسی اسپانیا، نمایندگان هر دو مجلس برای یک دوره چهارساله انتخاب می‌شوند. سنا، مجلس نمایندگی مناطق کشور است و هر استان که یک حوزه محسوب می‌شود، چهار سناتور را از طریق انتخابات سراسری و مستقیم انتخاب می‌کند، تعیین سناتورها برعهده مجلس قانونگذاری هر ایالت و در صورتی که چنین مجلسی وجود

۱. به‌خاطر ارتکاب جرمی که در قوانین مصوب پارلمان تعیین شده و توسط رأی قطعی دادگاه قانونی حکم حبس صادر شده باشد.

2. http://www.congreso.es/constitucion/ficheros/c78/cons_ingl.pdf

نداشته باشد براساس مقررات اساسنامه برعهده بالاترین هیئت گروهی منطقه مزبور است که در هر حالت باید تناسب تعداد نمایندگان هر ایالت رعایت شود. شرایط احراز صلاحیت کاندیدای نمایندگی مجلس نمایندگان^۱ و مجلس سنا^۲ عبارتند از:

الف) تابعیت اسپانیا،

ب) بهره‌مندی کامل از حقوق سیاسی (بند «۵» اصل شصت‌وهشتم قانون اساسی)،

ج) دارا بودن ۱۸ سال تمام،

د) افراد زیر، از حق نامزدی نمایندگی و سناتوری محرومند:

در جدول ۳، افرادی که فاقد صلاحیت برای نامزدی در انتخابات پارلمانی اسپانیا هستند مشخص شده‌اند.

جدول ۳. افراد فاقد صلاحیت برای نامزدی در انتخابات پارلمانی اسپانیا

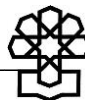
افرادى که حجرشان به‌موجب رأى قضایى قطعى اعلام شده، مشروط بر اینکه به‌طور خاص در تصمیم دادگاه عدم توانایی اعمال حق رأى ذکر شود	اشخاص محکوم به محرومیت از حق رأى به‌عنوان مجازات اصلی یا تبعی در مدت محکومیت (به‌موجب رأى قطعى دادگاه)
محکومین به حبس به‌موجب رأى قطعى، در مدت محکومیتشان	افراد بستری در بیمارستان روانی با مجوز دادگاه، درحالی که دادگاه به صراحت در حکم خود، عدم توانایی اعمال حق رأى وی را اعلام کرده باشد
اعضای کنگره نمایندگان و سناتورهای منتخب، به‌عنوان نامزدهای پیشنهادی توسط احزاب یا فدراسیون‌هایی که بعداً	افراد محکوم به شورش، تروریسم یا سایر جرائم علیه دولت که مجازات آن از دست دادن یا رد

۱. اصل دوازدهم قانون اساسی و بند «۳» ماده (۳۵) قانون آلی انتخابات

(Ley Orgánica 1985, del Régimen Electoral General) همراه با اصلاحات ۲۰۱۵

۲. اصل شصت‌ونهم قانون اساسی و مواد (۱۶۱) و (۱۶۵) از قانون آلی انتخابات برای دیدن قانون انتخابات اسپانیا مراجعه شود به آدرس زیر:

http://www.juntaelectoralcentral.es/cs/jec/normativa/estatal?packedargs=idLeyJunta=1&template=Lorem%252FJEC_Contentido

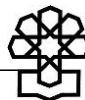
توسط رأی یک دادگاه نهایی غیرقانونی اعلان شده‌اند و افراد منتخب توسط گروه‌هایی که به‌موجب رأی نهایی دادگاه، منتسب به یک‌حزبی هستند که قبلاً از احزاب ممنوعه بوده	صلاحیت به‌صورت کلی یا خاص یا محرومیت از مشاغل عمومی در مدت مقرر در قانون مجازات است، حتی اگر هنوز رأی قطعی صادر نشده باشد
اعضای دادگاه قانون اساسی، رئیس دیوان‌عالی، اعضای دائمی شورای کشور، ^۱ اعضای دیوان محاسبات و رئیس شورای مذکور در بخش ۱۳۱،۲ قانون اساسی (شورای برنامه‌ریزی و توسعه)	افراد زیر به جهت مناصبشان از حق نامزدی نمایندگی و سناتوری محروم‌اند:
اعضای خانواده سلطنتی اسپانیا و همچنین همسرانشان	مقامات عالی‌رتبه دولت در امور اجرایی به نحو تعیین شده به‌موجب قانون، ^۲ به‌استثنای هیئت دولت
رؤسا، اعضا و دبیرهای کمیسیون‌های انتخاباتی و مدیر اداره ثبت‌نام انتخابات (بند نخست اصل هفتماد قانون اساسی)	قضات، دادستان کل کشور، دادستان‌های عمومی در حال خدمت
رئیس رادیو و تلویزیون و شرکت‌های وابسته و اعضای هیئت‌مدیره تلویزیون و پخش برنامه	نظامیان و اعضای نیروهای مسلح، امنیتی و پلیس در حین خدمت ^۳
بازرس و معاونان بازرس	نمایندگی در هریک از دو مجلس سنا و ملی مانع از عضویت در مجلس دیگر می‌شود. ^۴ (اصل شصت‌وهفتم قانون اساسی)

۱. مطابق اصل یکصدوهفتم قانون اساسی اسپانیا، شورای کشور، عالی‌ترین نهاد مشورتی دولت است.
۲. الف) معاونان وزرا، دبیرکل‌ها و مدیرکل‌های وزارتخانه‌ها و ادارات هم‌تراز و به‌ویژه مدیران وزرای کابینه نخست‌وزیر و مدیران دولتی؛ ب) سران هیئت‌های رسمی دیپلماتیک مقیم در یک کشور خارجی یا سازمان بین‌المللی؛ ج) نمایندگان دولت در مناطق خودمختار، جانشین نمایندگان و مقامات مشابه با صلاحیت‌های مختلف محلی؛ د) رؤسا، مدیران و مناصب مشابه نهادهای دولتی مستقل (نهادهای خودگردان) دارای صلاحیت در سراسر کشور، همچنین نمایندگان دولت در آنها؛ و) رؤسا و مدیرکل‌های هیئت‌مدیره تأمین اجتماعی با صلاحیت در سراسر کشور؛ ه) رئیس و قائم‌مقام بانک (مرکزی) اسپانیا و رؤسا و مدیران مؤسسه اعتباری رسمی و تمام گروه‌های حسابرسی رسمی دیگر؛ ی) رئیس، اعضای شورا و دبیرکل شورای امنیت هسته‌ای مجلس ملی. (ماده (۶) قانون انتخابات اسپانیا).
۳. قضات دادگاه‌های عالی، قضات عادی و دادستان‌های عمومی همچنین نیروهای نظامی ذخیره و دائمی و اعضای درحال خدمت نیروهای مسلح و امنیتی و پلیس که قصد دارند کاندیدا شوند، باید به‌صورت کتبی درخواست انتقال به وضعیت غیرفعال را بدهند.
۴. سناتورها منصوب توسط مناطق خودمختار، با شرایط مقرر در قانون، منعی برای عضویت در مجالس قانونگذاری این مناطق ندارند.

<p>رؤسا و اعضای مناطق خودمختار و دارندگان هر سمت مستقلی که^۱ به موجب قانون یا اساسنامه دول منطقه‌ای توسط مجالس قانونگذاری مناطق خودمختار انتخاب می‌شوند</p>	<p>افرادی که به انجام وظایفی منصوب شده‌اند که به واسطه آن از یک دولت خارجی دستمزد می‌گیرند</p>
<p>نمایندگان دولت در بنادر خودمختار، مقامات حوزه آب، شرکت‌های واگذاری عوارض بزرگراه‌ها</p>	<p>رئیس کمیسیون ملی رقابت</p>
<p>تعهدات نمایندگی و سناتوری با فعالیت‌های خصوصی آناسازگارند</p>	<p>مدیران کل، رؤسا و اعضای هیئت‌مدیره و دارندگان پست‌های معادل در سازمان‌های دولتی، شرکت‌های در انحصار دولت و شرکت‌هایی که (به صورت مستقیم یا غیرمستقیم) به واسطه اکثریت سهام توسط یک نهاد عمومی اداره می‌شوند</p>

۱. مشاغلی که توسط دول منطقه‌ای مذکور و اعضای نهادهای مستقل تعیین می‌شود.

۲. الف) فعالیت‌های مدیریت، وکالت و مشاوره به نهاد یا شرکت‌های بخش عمومی دولت، مناطق خودگردان در رابطه با موضوعاتی که مستقیماً عملکرد خدمات عمومی را تحت تأثیر قرار می‌دهند یا مقصودشان کسب یک بارانه دولتی یا وثیقه است. مشروط بر اینکه این فعالیت‌های خصوصی مستقیماً در رابطه با اعمال یک حق به رسمیت شناخته شده نباشد یا وثیقه و بارانه اعطایی نتیجه اعمال خودبه‌خود (غیرارادی) یک قانون عام یا اسناد قانونی نباشد؛ ب) مدیریت، نمایندگی، مشاوره یا ارائه خدمات در شرکت‌هایی که فعالیت‌های پیمانکاری یا تعهد کار، خدمات، تجهیزات و به‌طور کلی هرگونه قراردادی که کمک‌های مالی را از نهادهای دولتی یا شرکت‌های بخش عمومی دولت، مناطق خودگردان یا مقامات محلی دریافت می‌کنند؛ ج) سهام اداراتی که مدیریت، نمایندگی، مشاوره یا ارائه خدمات در این شرکت‌ها با مجوز یا امتیاز انحصار عمومی است؛ د) ارائه خدمات مشاوره یا سایر خدمات به صورت جداگانه یا همکاری، به شرکت‌های بخش عمومی در دولت، مناطق خودمختار یا محلی؛ و) مالکیت بالاتر از ۱۰ درصد (تمام یا قسمتی از آن را بعد از انتخابات اعضای کنگره یا سنا به‌دست آورده) در شرکت‌های پیمانکاری کار، خدمات، کالا و... که از بودجه نهادهای بخش عمومی، دولت، مناطق خودگردان یا محلی استفاده می‌کنند، مگر اینکه به‌موجب ارث به‌دست آورده باشد؛ ه) مدیر و اعضای هیئت‌مدیره، رئیس، مدیرکل و پست‌های مشابه، همچنین ارائه خدمات در مؤسسات بیمه یا اعتباری یا هر شرکت دیگر با هدف کسب سود و به‌وسیله پس‌اندازها و اعتبار؛ ی) هر فعالیت دیگری که با طبیعت تعهدات و وظایف پارلمانی ناسازگار است و موارد زیر تنها استثنائات ممنوعیت فعالیت‌های عمومی و خصوصی است: - اداره مایملک شخصی و خانوادگی به شرط آنکه این فعالیت در هیچ موردی برای یک فعالیت خصوصی فرض نشود که در آن نماینده مجلس، همسرش یا هریک از افراد منتسب به او به‌طور مشترک یا جداگانه سهام بالاتر از ۱۰ درصد در تجارت یا روابط حرفه‌ای از هر نوع با معاهدات، حق بهره‌برداری یا قرارداد با شرکت‌های بخش عمومی در دولت، مناطق خودمختار یا مقامات محلی هم‌تراز را دارند؛ - خلق آثار ادبی، علمی، هنری یا فنی همچنین انتشار آنها در جایی که هریک از شرایط مذکور در بخش ۲، ۱۵۷ این قانون یا بخش‌های ۱ و ۲ این بخش را شامل نشود؛ - دیگر فعالیت‌های خصوصی (غیر از آنچه در بند قبل آمد) که توسط کمیته مربوطه در هریک از دو مجلس به درخواست نمایندگان مجاز شمرده شده (مجوز متعاقب آن باید در ثبت فعالیت‌های خصوصی مذکور در بند «۱» بخش ۱۶۰ این قانون اشاره شود).

مدیران، رؤسا و کارکنان هم‌تراز آنها در سازمان‌های خودگردان (مستقل) با صلاحیت محلی محدود همچنین نمایندگان دولت در آن سازمان‌ها،	افرادی که بالاترین سطح وظایف هر وزارتخانه‌ای را ایفا می‌کنند
رؤسا و مدیران هیئت مدیره تأمین اجتماعی (بخش یا ایالت)	نمایندگان محلی رادیو و تلویزیون و مدیران خبررسانی ایستگاه‌های تلویزیون برای مناطق خودمختار
نمایندگان استانی (ایالتی) اداره ثبت نام انتخاباتی	دبیرکل‌های هیئت‌های نمایندگی دولتی و قائم‌مقام‌های آنها

۴-۱. برزیل

براساس اصل چهل و چهارم قانون اساسی برزیل،^۱ قدرت قانونگذاری در اختیار کنگره ملی قرار دارد که از مجلس نمایندگان و مجلس سنا تشکیل شده است. اعضای مجلس نمایندگان به‌طور نسبی از طریق برگزاری انتخابات در سراسر کشور هر چهار سال یکبار به این سمت منصوب می‌شوند.^۲ مجلس سنای فدرال متشکل از نمایندگان ایالات و مناطق فدرال است که با رأی اکثریت به مدت هشت سال به این سمت منصوب می‌شوند و در هر انتخابات سراسری همیشه نیمی از این افراد جابجا یا مجدداً انتخاب می‌شوند.^۳ شرایط کاندیدای نمایندگی در کنگره ملی (اعم از مجلس نمایندگان و سنا) عبارتند از:^۴

۱. تابعیت برزیل،

1. http://www.senado.gov.br/atividade/const/con1988/CON1988_15.09.2015/CON1988.pdf

۲. اصل چهل و پنجم قانون اساسی برزیل.

۳. اصل چهل و ششم قانون اساسی برزیل.

۴. اصل چهاردهم قانون اساسی برزیل.

۲. بهره‌مندی کامل از حقوق سیاسی،
۳. اقامت در حوزه انتخابیه مربوطه،
۴. عضویت در یک حزب سیاسی،
۵. حداقل سن ۳۵ سال برای مجلس سنا و ۲۱ سال برای نماینده مجلس نمایندگان،
۶. داشتن سواد،^۱
۷. دارا بودن صلاحیت رأی دادن:
  - ۱-۷. داشتن سواد،
  - ۲-۷. توانایی تکلم به زبان ملی،
  - ۳-۷. عدم محرومیت از حقوق سیاسی (اعم از موقت یا دائم)،^۲
  - ۴-۷. برخی از پرسنل نظامی از حق رأی دادن محروم‌اند، (افسران، داوطلبان افسری، دانشجویان نیروی دریایی و مدارس آموزش عالی افسری)،^۳
۸. اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند:
  - ۱-۸. اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه سراسر کشور محروم‌اند

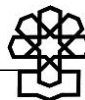
---

۱. مطابق ماده (۴) قانون انتخابات و اصل چهاردهم قانون اساسی برزیل رأی دادن برای افراد بیش از هجده سال اجباری است و برای کسانی که بیش از هفتاد سال دارند و افرادی که بیش از ۱۶ سال و کمتر از ۱۸ سال دارند و افراد بی‌سواد اختیاری است.

۲. برطبق اصل پانزدهم قانون اساسی برزیل، تنها در موارد زیر از دست دادن یا تعلیق هریک از حقوق سیاسی امکانپذیر است:

- لغو تابعیت با رأی قطعی و نهایی،
- عدم صلاحیت مدنی کامل،
- حکم کیفری قطعی و نهایی تا مدتی که آثار آن باقی است،
- امتناع از تعهدات ماده (۵)،
- رفتار ناشایست برطبق ماده (۳۷) بند «۴».

۳. ماده (۵) قانون انتخابات برزیل (برای دیدن قانون انتخابات برزیل به آدرس ذیل مراجعه شود: <http://www2.camara.leg.br/legin/fed/lei/1960-1969/lei-4737-15-julho-1965-356297-norma-pl.html>)

مگر اینکه حداقل ۶ ماه قبل از انتخابات از سمت خود استعفا دهند:^۱

- رئیس‌جمهور کشور و ایالات،
- فرمانداران نواحی فدرال،
- شهرداران و قائم‌مقام آنها،

۲-۸. افراد زیر ۶ ماه قبل از انتخابات در حوزه مقام مسئول واجد شرایط نامزدی نمایندگی و سناتوری نیستند: همسر و بستگان نسبی و سببی تا درجه دوم (یا با فرزندخواندگی) رئیس‌جمهور، فرمانداران ایالات یا مناطق یا حوزه فدرال، شهرداران یا جانشینان مگر اینکه آنها از پیش یک پست انتخابی (نماینده) را داشته باشند که در این صورت می‌توانند برای انتخابات مجدد کاندیدا شوند،

نکته: اعضای نیروهای مسلح که می‌توانند رأی دهند، در صورتی که شرایط زیر را داشته باشند واجد شرایط برای نامزدی نمایندگی و سناتوری‌اند: (پاراگراف هشتم اصل چهاردهم قانون اساسی).

الف) اگر کمتر از ده سال خدمت کرده باشند در صورت استعفا از فعالیت‌های نظامی،

ب) اگر بیش از ده سال خدمت کرده باشند، در صورت اخذ مجوز از مقام مافوق خود از وظایف نظامی.

۵-۱. ارمنستان

به‌موجب اصل شصت‌ودوم قانون اساسی جمهوری ارمنستان، قوه مقننه این کشور از یک مجلس ملی تشکیل شده است. اعضای این مجلس متشکل از ۱۳۱ نماینده است که توسط

---

۱. پاراگراف پنجم، ششم و هفتم اصل چهاردهم قانون اساسی برزیل.

مردم برای مدت پنج سال انتخاب می‌شوند^۱ و انتخاب نمایندگان با ترکیبی از دو سیستم تناسبی^۲ و اکثریت^۳ صورت می‌گیرد. نامزدهای نمایندگی مجلس ملی ارمنستان باید دارای شرایط زیر باشند:

الف) به سن ۲۵ سال رسیده باشند،

ب) طی پنج سال اخیر تابعیت ارمنستان را داشته باشند،

ج) به‌طور دائم در طول پنج سال اخیر اقامت ارمنستان را داشته باشند،

د) بهره‌مندی از حق رأی،^۴

و) اشخاص زیر از حق نامزدی نمایندگی پارلمان محروم‌اند:

• اشخاصی که به‌موجب حکم دادگاه فاقد صلاحیت (محجور) تشخیص داده شده‌اند،

• محکومین به حبس،

• اشخاصی که به‌موجب رأی لازم‌الاجرای دادگاه از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن

محروم شده‌اند (بند «۵» ماده (۲) قانون انتخابات)،

ه) اشخاص زیر به‌واسطه مقام و شغل خود تا قبل از استعفا، نمی‌توانند با سیستم اکثریت

به‌عنوان نامزد نمایندگی مجلس ملی کاندیدا شوند:

۱. اصل شصت و سوم قانون اساسی جمهوری ارمنستان

(<http://www.parliament.am/parliament.php?id=constitution&lang=eng>)

۲. براساس نسبت آرای مأخوذه به احزاب.

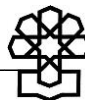
۳. براساس کسب رأی اکثریت.

۴. اصل شصت و چهارم قانون اساسی جمهوری ارمنستان و بند «۱» ماده (۹۷) قانون انتخابات ارمنستان

(Electoral code of the republic of Armenia) مصوب ۱۹۹۹/۲/۵ با لحاظ اصلاحات ۲۰۱۱/۴/۱۴

(برای دیدن قانون انتخابات ارمنستان رجوع شود به:

<http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=2020&lang=eng>)

جدول ۴. اشخاصی که به واسطه مقام یا شغل خود نمی‌توانند نامزد

انتخابات پارلمانی ارمنستان شوند

اعضای دادگاه قانون اساسی	کارکنان وزارت امور داخلی و امنیت ملی	وزرا و معاونین وزرا	شهردار ایروان و معاون شهردار	کارکنان اداره دادستانی
فرمانداران و معاونین فرمانداران	کارکنان بازرسی مالیاتی و اداره گمرکات	نیروهای مسلح	قضات	

ی) اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود تا قبل از استعفا، نمی‌توانند با سیستم تناسبی به‌عنوان نامزد نمایندگی مجلس ملی کاندیدا شوند:

- اعضای دادگاه قانون اساسی،

- قضات،

- کارکنان وزارت امور داخلی و امنیت ملی،

- کارکنان بازرسی مالیاتی و اداره گمرکات،

- کارکنان اداره دادستانی،

- نیروهای مسلح.

۶-۱. دانمارک

قوه مقننه دانمارک به‌موجب اصل دوم قانون اساسی^۱ این کشور، متشکل از پادشاه و مجلس است. این کشور تنها یک مجلس دارد که اعضای آن با آرای مردم برای مدت چهار

1. (http://www.ft.dk/Dokumenter/Publikationer/Grundloven/~/_media/PDF/publikationer/Grundloven/Danmarks%20Riges%20Grundlov%20pdf.ashx)

سال انتخاب می‌شوند.^۱ شرایط احراز صلاحیت نامزدهای نمایندگی مجلس دانمارک عبارتند از:^۲

الف) تابعیت دانمارک،

ب) دارا بودن بیش از ۱۸ سال،

ج) اقامت دائم در دانمارک،^۳

د) اشخاص زیر فاقد صلاحیت نامزدی نمایندگی‌اند:

- اشخاص محجور،^۴

- افرادی که مرتکب عملی می‌شوند که در نظر عموم شایسته عضویت در پارلمان

نباشند.^۵

۱. اصل سی‌ودوم قانون اساسی.

2. Folketing (Parliamentary) Elections Act, (Consolidated Act No. 369 of 10 April 2014)

۳. اشخاص زیر که در کشورهای خارجی اقامت موقت دارند مقیم دائم دانمارک محسوب می‌شوند:

الف) افرادی که در بخش خدمات خارجی به‌عنوان کارکنان یک سازمان دولتی دانمارکی یا هر مسئولیت غیردولتی محلی یا مجمعی به خارج فرستاده می‌شوند،

ب) افرادی که به‌عنوان کارکنان یک سازمان بین‌المللی که دانمارک هم عضو آن است، در کشورهای خارجی اقامت گرفته‌اند،

ج) افرادی که توسط یک سازمان امدادی دانمارکی برای انجام خدمات به کشورهای خارجی فرستاده می‌شوند،

د) افرادی که به‌منظور تحصیلات در خارج از کشور اقامت دارند،

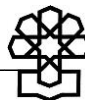
ه) افرادی که به دلایل پزشکی در خارج از کشور اقامت دارند،

نکته: اشخاصی که اقامت کشورهای خارجی را اخذ کرده‌اند، در صورتی که ظرف دو سال از تاریخ خروجشان قصد بازگشت به حوزه انتخاباتی را داشته باشند، باید به‌عنوان مقیم دائم دانمارک محسوب شوند. (ماده ۲) قانون انتخابات دانمارک.

(http://www.ft.dk/Dokumenter/Publikationer/Engelsk/~media/PDF/publikationer/English/valgloven_eng_web_samlet%20pdf.ashx)

۴. اشخاصی که به‌موجب حکم دادگاه مبنی بر تحت قیمومیت بودن از این حق محروم شده‌اند (section 6 of the Guardianship Act)

۵. اصل سی‌ام قانون اساسی

۷-۱. فنلاند

مطابق اصل بیست و چهارم قانون اساسی فنلاند، قوه مقننه^۱ این کشور از یک مجلس تشکیل شده است که اعضای آن هر چهار سال یکبار توسط مردم انتخاب می‌شوند. شرایط احراز صلاحیت نامزدی مجلس فنلاند عبارتند از:

الف) تابعیت فنلاند،

ب) دارا بودن ۱۸ سال تمام (اصل چهاردهم قانون اساسی)،

ج) دارا بودن حق رأی،

د) تحت قیمومت نباشد (عدم حجر)،

ه) پرسنل نظامی، وزیر دادگستری دولت، بازرس ویژه پارلمانی، قاضی دادگاه عالی یا دیوان عالی اداری و دادستان کل (اصل بیست و هفتم قانون اساسی)،^۲ به واسطه شغلشان از نامزدی مجلس منع شده‌اند.

۸-۱. پرتغال

قوه مقننه پرتغال در زمره قوای مقننه تک‌مجلسی است (اصل یکصد و دهم قانون اساسی)^۳ که اعضای آن توسط آرای مردم برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند. شرایط احراز صلاحیت نامزدی نمایندگی مجلس عبارت است از:

الف) تابعیت پرتغال،

ب) دارا بودن بیش از ۱۸ سال،^۴

1. <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf>

2. The Constitution of Finland 1999, with amendments 2011

3. <http://www.en.parlamento.pt/Legislation/CRP/Constitution7th.pdf>

۴. اصل چهل و نهم قانون اساسی پرتغال و مواد (۱) و (۴) قانون انتخابات مصوب ۱۹۷۹ همراه با اصلاحات

ج) افراد زیر صلاحیت لازم برای نامزدی در انتخابات پارلمان پرتغال را ندارند:

- اشخاصی که به‌موجب یک حکم در حبس به‌سر می‌برند،

- افراد مجنون،^۱

- افرادی که به‌موجب یک حکم قضایی از حقوق سیاسی محروم شده‌اند (ماده (۲)

قانون انتخابات)،

د) افراد زیر به‌واسطه شغلشان فاقد صلاحیت نامزدی در انتخابات مجلس ملی‌اند:

- رئیس‌جمهور،

- قضات در حال خدمت دادگاه، دادستان عمومی و سایر قضات،

- پرسنل نظامی تمام‌وقت و اعضای نیروهای نظامی در طول خدمت،

- دیپلمات‌های حرفه‌ای در حال خدمت و افرادی که در تاریخ ثبت‌نام در حال انجام

خدمات دیپلماتیک‌اند،

- اعضای کمیسیون ملی انتخابات (ماده (۵) قانون انتخابات)،

- مدیران و رؤسای دفاتر مالیاتی و روحانیون یا دارای قدرت قانونی، در حوزه‌ای که

در آن فعالیت می‌کنند،

- شهروندان پرتغالی که ملیت دیگری نیز دارند (تابعیت دوگانه) نمی‌توانند برای

حوزه‌های انتخاباتی که در رابطه با قلمرو کشوری است که تابعیت آن را هم دارند، نامزد

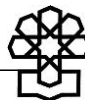
شوند (ماده (۶) قانون انتخابات)،

نکته: شهردار یا قائم‌مقام شهردار از تاریخی که به‌عنوان نامزد معرفی می‌شود تا روز

سال ۲۰۱۱

(Assembly of the Republic Electoral Law 1979 with the amendments 2011)

۱. اشخاصی که به یک مؤسسه روانزشکی سپرده شده‌اند یا توسط یک هیئت دو نفره پزشکی جنونشان اعلام می‌شود، مجنون بودنشان واضح است حتی اگر به‌موجب حکم دادگاه منع نشده باشند.

انتخابات فعالیت‌های شغلی‌اش را نمی‌تواند انجام دهد (ماده ۹) قانون انتخابات).^۱

۹-۱. سوئد

قوه مقننه سوئد از یک مجلس تحت عنوان ریکسداگ^۲ تشکیل شده است که اعضای آن با رأی مستقیم مردم و برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند (ماده ۳) مبحث سوم قانون اساسی سوئد) شرایط نامزدی نمایندگی ریکسداگ عبارتند از:

- تابعیت سوئد،

- دارا بودن ۱۸ سال،

- سکونت قبلی یا فعلی در کشور پادشاهی سوئد، (مواد دوم و دهم مبحث سوم قانون

اساسی)،

- نامزدی از سوی یکی از احزاب سیاسی.^۳

۱۰-۱. جمهوری اسلامی ایران

قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر نظام یک‌مجلسی است که اعضای آن به‌طور مستقیم و با رأی مخفی توسط مردم انتخاب می‌شوند. نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی، هنگام ثبت‌نام باید دارای شرایط زیر باشند:

۱. اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران،^۴

---

1. <http://www.en.parlamento.pt/Legislation/LeiEleitoralARen.pdf>

2. «Riksdage»

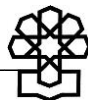
3. <http://www.riksdagen.se/en/Documents-and-laws/>

۴. نامزدهای نمایندگی اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی از این بند مستثنا بوده و باید در دین خود ثابت‌العقیده باشند.

۲. تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران،
۳. ابراز وفاداری به قانون اساسی و اصل مرفقی ولایت مطلقه فقیه،
۴. داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل آن^۱،
۵. نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه،
۶. سلامت جسمی در حد برخوردار از نعمت بینایی، شنوایی و گویایی،
۷. حداقل سن سی سال تمام و حداکثر هفتاد و پنج سال تمام،
۸. اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محروم‌اند:
  - ۸-۱. اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه سراسر کشور محروم‌اند مگر اینکه حداقل ۶ ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا دهند:
    - رئیس‌جمهور، معاونین، مشاورین و مشاورین معاونین رئیس‌جمهور،
    - دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین وی،
    - رؤسای دفاتر سران سه قوه،
    - وزراء، سرپرستان وزارتخانه‌ها، معاونین و مشاورین وزراء، مدیران کل و سرپرستان ادارات کل وزارتخانه‌ها و مدیران کل حوزه وزارتی و رؤسای دفاتر وزراء،
    - اعضای شورای نگهبان و هیئت مرکزی نظارت بر انتخابات،
    - رئیس قوه قضائیه، رئیس دیوان عالی کشور، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، دادستان کل کشور و معاونین و مشاورین آنها،

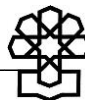
---

۱. مدرک تحصیلی لیسانس یا معادل آن به شرط داشتن پنج سال سابقه خدمت اجرایی در سطح کارشناسی و بالاتر در بخش‌های خصوصی یا دولتی و یا پنج سال سابقه فعالیت آموزشی و یا پژوهشی با تأیید مراجع ذیربط و یا سابقه یک دوره نمایندگی مجلس می‌تواند جایگزین مدرک کارشناسی ارشد باشد. لازم به ذکر است هر دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی معادل یک مقطع تحصیلی و فقط برای شرکت در انتخابات محسوب می‌شود.

- رؤسا و سرپرستان سازمان‌ها و ادارات کل و ادارات عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و جانشینان و معاونین آنان در سراسر کشور،
  - شاغلین وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح،
  - رئیس سازمان صداوسیما، رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و معاونین آنها،
  - استانداران، معاونین و مشاورین استانداران، فرمانداران، بخشداران، شهرداران و رؤسای مناطق شهرداری،
  - رؤسا و سرپرستان سازمان‌های دولتی،
  - رئیس دانشگاه آزاد اسلامی،
  - رئیس کل بانک مرکزی ایران و معاونین و مشاورین وی، اعضای هیئت‌مدیره و مدیران عامل بانک‌ها،
  - اعضای هیئت‌مدیره و مدیران عامل شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت که حیطة وظایف و اختیارات آنها به کل کشور تسری دارد،
  - رؤسا و سرپرستان بنیادهای (مستضعفان، شهید، ۱۵ خرداد، مسکن)، کمیته امداد امام خمینی (ره)، نهضت سوادآموزی، سازمان تبلیغات اسلامی، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم و رئیس سازمان تعزیرات حکومتی و رؤسای اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن و تعاون، معاونین و مشاورین آنان،
- ۲-۸. اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه‌های انتخابیه قلمرو مأموریت خود محروم‌اند مگر اینکه ۶ ماه قبل از ثبت‌نام از سمت خود استعفا کرده و به‌هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند:

- ائمه جمعه دائمی،
  - قضات شاغل در امر قضا و رؤسای دادگستری شهرستان‌ها و استان‌ها،
  - مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استان‌ها و استانداری‌ها و معاونین آنان،
  - رؤسا و سرپرستان ادارات و سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت و معاونین آنان در استان و شهرستان،
  - رؤسا و سرپرستان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی و رؤسا و سرپرستان واحدها و شعب آنها،
  - اعضای هیئت‌مدیره و مدیران عامل شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت در استان و شهرستان،
  - سرپرستان مناطق و رؤسای شعب بانک‌ها در استان و شهرستان،
  - سرپرستان دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در مرکز استان و شهرستان‌ها،
  - مدیران مراکز صداوسیما جمهوری اسلامی ایران،
  - اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا،
  - اعضای هیئت‌های اجرایی و ناظرین شورای نگهبان در حوزه انتخابیه تحت مسئولیت خود،
  - هریک از مسئولین استانی و شهرستانی نظیر رئیس ستاد اقامه نماز و رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر،
- نکته: کلیه مقامات دارای عناوین همطراز با عناوین مذکور در بندهای «۱-۸» و «۲-۸» نیز مشمول این حکم‌اند.
۹. اشخاص زیر از حق نامزدی نمایندگی مجلس محروم‌اند:

- کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش مؤثر داشته‌اند،
- ملاکین بزرگ که زمین‌های موات را به نام خود ثبت داده‌اند،
- وابستگان تشکیلاتی و هواداران احزاب، سازمان‌ها و گروه‌هایی که غیرقانونی بودن آنها از طرف مقامات صالحه اعلام شده است،
- کسانی که به جرم اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران محکوم شده‌اند،
- محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالحه قضایی،
- مشهورین به فساد و متجاهرین به فسق،
- محکومین به حدود شرعی مگر آنکه توبه آنان ثابت شده باشد،
- قاچاقچیان مواد مخدر و معتادین به این مواد،
- مجبورین و کسانی که به حکم دادگاه مشمول اصل چهل‌ونهم قانون اساسی باشند،
- وابستگان به رژیم سابق از قبیل اعضای انجمن‌های شهر و شهرستان و وابستگان به تشکیلات فراماسونری و هیئت رئیسه کانون‌های حزب رستاخیز و حزب ایران نوین و اعضای فعال آنها، نمایندگان مجلسین سنا، شورای ملی سابق و مأموران ساواک،
- محکومین به خیانت و کلاهبرداری، اختلاس و ارتشا و غصب اموال دیگران و محکومین به سوءاستفاده مالی به حکم محاکم صالحه قضایی.^۱

گفتار دوم – جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مهمترین نتایج حاصل از مطالعه تطبیقی شرایط احراز نامزدی در انتخابات پارلمانی

1. <http://www.parliran.ir/index.aspx?siteid=1&pageid=229>

(قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۹/۷ با اعمال آخرین تغییرات).

کشورهای مورد مطالعه عبارتند از :

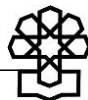
۱. برخی شرایط از جمله سن، تابعیت و بهره‌مندی از صلاحیت رأی دادن در تمام کشورهای مورد مطالعه به‌عنوان شروط اولیه مفروض‌اند و سایر شرایط بنا بر صبغه تاریخی و مقتضیات سیاسی و اجتماعی هر جامعه متفاوت است. از جمله شرایط مناسب با نظام انتخاباتی ایران که در قانون در زمره شرایط داوطلبان نمایندگی لحاظ نشده‌اند، لزوم اقامت در حوزه انتخابیه و عدم صلاحیت افراد دارای تابعیت مضاعف است.

اقامت در حوزه انتخابیه از جمله شروطی است که در قوانین برخی از کشورها به آن اشاره شده است لکن در قانون ایران لحاظ نشده است، چنانچه فردی در سال‌های اخیر پیش از انتخابات در حوزه انتخابیه‌ای که از آن کاندیدا می‌شود اقامت نداشته باشد، نمی‌تواند به‌طور کامل و ملموس در بطن مشکلات و ظرفیت‌های موجود در منطقه قرار بگیرد و در روند قانونگذاری، مشکلات و پتانسیل‌های موجود در حوزه انتخابیه خود را لحاظ کند. لذا این شرط در جهت ایفای مناسب وظایف نمایندگان نقش مهمی دارد.

۲. برخی پارلمان‌ها مانند پارلمان برزیل، ممنوعیت نامزدی در انتخابات پارلمانی را به بستگان نسبی و سببی درجه اول مسئولان لشگری و کشوری نیز تعمیم داده‌اند. این اقدام با هدف پیشگیری از استفاده نامزد انتخاباتی از امکانات دولتی و رانت تبلیغاتی مقام‌های عالی‌رتبه گنجانده شده است.

۳. با توجه به نفوذ بالای شهرداران و مدیران شهری در مدیریت و ساماندهی افکار عمومی کلانشهرها، در اکثر پارلمان‌های مورد مطالعه، ممنوعیت نامزدی در انتخابات پارلمانی برای شهرداران کلانشهرها به ویژه شهرداران پایتخت به دقت اعمال می‌شود.

۴. پارلمان برخی کشورها مانند سوئد، به نقش احزاب و فراکسیون‌های

پارلمانی نیز اهمیت می‌دهند و در قوانین انتخاباتی خود تصریح می‌کنند نامزد انتخابات لازم است در کارنامه خود دارای سوابق فعالیت‌های حزبی باشد. این گروه از کشورها بر این باورند که این اقدام می‌تواند به تقویت فراکسیون‌های پارلمانی و هم‌اندیشی قانونگذاران و پخت‌وپز شدن لوایح قانونی در درون فراکسیون‌های پارلمانی کمک کند.

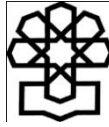
۵. اکثر پارلمان‌های مورد مطالعه بر این باورند نامزدی افراد شاغل در نهاد نظارتی و قضایی در انتخابات پارلمانی، اصل شفافیت انتخابات را مخدوش می‌سازد به همین دلیل به صورت جدی از نامزدی افراد شاغل در دیوان محاسبات، اعضای دادگاه قانون اساسی یا قضات قوه قضائیه ممانعت به عمل می‌آورند.

۶. در سال‌های اخیر توجه پارلمان‌ها به سمت تهدیدات نوین امنیت ملی افزایش یافته است. برای مثال کشورها در قوانین جدید انتخاباتی خود از نامزدی افرادی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم با سازمان‌های تروریستی رابطه داشته باشند ممانعت می‌کنند. این شرط برای کشورهایمانند اسپانیا که با تهدید تمایلات تجزیه‌طلبانه همراهند یا در پیرامون آنها تکرر سازمان‌های تروریستی مشهود است با جدیت بیشتری دنبال می‌شود.

با توجه به مواد فوق‌الذکر نتیجه گرفته می‌شود تمامی پارلمان‌ها در نظام‌های انتخابات پارلمانی خود، ارتقای شفافیت، افزایش مشارکت عمومی، عدالت سیاسی، رقابت افزایشی، کارآمدسازی، تخصص‌گرایی نهاد قانونگذاری، احراز تابعیت مستمر کاندیدا و فقدان برخوردار نامزد انتخاباتی از جرائم امنیت ملی و کیفی را به‌عنوان هشت اصل بنیادین تعیین صلاحیت نامزدها مورد توجه قرار می‌دهند.

منابع و مأخذ

1. http://www.senate.be/doc/const_fr.html
2. http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/Incompatibili - b loi du 6 août 1931 NTC.pdf
3. http://www.elections.fgov.be/fileadmin/user_upload/Elections/communales2012/fr/20120822-news/code-electoral-kieswetboek-20120901.pdf
4. <https://www.government.nl/documents/regulations/2012/10/18/the-constitution-of-the-kingdom-of-the-netherlands-2008>
5. http://www.congreso.es/constitucion/ficheros/c78/cons_ingl.pdf
6. http://www.juntaelectoralcentral.es/cs/jec/normativa/estatal?packedargs=idLeyJunta=1&template=Lorem%252FJEC_Conenido
7. <http://www2.camara.leg.br/legin/fed/lei/1960-1969/lei-4737-15-julho-1965-356297-norma-pl.html>
8. http://www.senado.gov.br/atividade/const/con1988/CON1988_15.09.2015/CON1988.pdf
9. <http://www.parliament.am/parliament.php?id=constitution&lang=eng>
10. http://www.ft.dk/Dokumenter/Publikationer/Engelsk/~media/PDF/publikationer/English/valgloven_eng_web_samlet%20pdf.ashx
11. <http://www.ft.dk/Dokumenter/Publikationer/Grundloven/~media/PDF/publikationer/Grundloven/Danmarks%20Riges%20Grundlov%20pdf.ashx>
12. <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1999/en19990731.pdf>
13. <http://www.en.parlamento.pt/Legislation/LeiEleitoralARen.pdf>
14. <http://www.en.parlamento.pt/Legislation/CRP/Constitution7th.pdf>
15. <http://www.riksdagen.se/en/Documents-and-laws/>
16. <http://www.parliran.ir/index.aspx?siteid=1&pageid=229>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۶۵۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مطالعات پارلمانی تطبیقی (۶) شرایط احراز نامزدی در انتخابات پارلمانی
برخی کشورها

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه مطالعات پارلمانی)
تهیه و تدوین: ریحانه آقاعبداللهی
ناظر علمی: مصطفی دلاورپورقدم
متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی
سرپرستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی:

۱. مطالعات تطبیقی
۲. شرایط نمایندگی
۳. احراز صلاحیت
۴. انتخابات

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۷